

ЖАС ЛЕНИНШІ

Газета 1931 жыл 13 февральдан шыға бастады. ♦ ОЗБЕКСТАНЛКСМ ҚАРАҚАЛПАҚСТАНОВКОМЫНЫҢ ОРГАНЫ ♦ БАҒАСЫ 2 ТИИИН

КПСС ОРАЙЛЫҚ КОМИТЕТИНИҢ ПАРТИЯНЫҢ XXVIII СЪЕЗДИНЕ ПЛАТФОРМАСЫНЫҢ ЖОЙБАРЫ ҰАҚҚЫНДА

КПСС Орайлық Комитеті пленумының 1990 жыл 7-февральдағы қарары

1. Пленум қатнасушыларының додалауларын хәм ескертнулерин есапқа алып, КПСС Орайлық Комитеті-

нин партияның XXVIII съездине платформа жойбары мақуллаансын.

2. КПСС Орайлық Комитетінің партияның XXVIII съездине платформа жойбары партия шөлкемлеринде, коммунистлердің хәм бар-

лық мийнеткешлердің арасында кеңнен додалау ушып баста сөзде жериялансын.

ЛИТВА КОМПАРТИЯСЫ XX СЪЕЗДИНИҢ ҚАРАРЛАРЫ ҰАҚҚЫНДА

КПСС ОРАЙЛЫҚ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМЫНЫҢ 1990 ЖЫЛ 7 ФЕВРАЛЬДАҒЫ ҚАРАРЫ

1. КПСС Орайлық Комитетінің Пленумы Литва Компартиясының XX съезди қабыл еткен қарарларды Советлер Союзының Коммунистлик партиясы менен оның шөлкемлестирюу-сийсий байланысларын үзюу деп қарайды.

Пленум бундай хәрекетлерди қаралайды, өйткені бул хәрекетлер КПСС тиң бирлигин ыдыратады хәм совет федерациясын жаңалау процесслерин, улыўма жәмийетке үлкен зәдел келтиреді.

2. Пленум, Литва Ком-

партиясының (КПСС платформасындағы) уақытша Орайлық Комитетин дүзген, интернационализм принциплерине садық болып қалған, демократияластыруу хәм бизиң көп милдетли ауқамымыздың барлық жәмлестирюуши КПСС ги жаңалау жағдайларында революциялық қайта дүзиулерди өмелге асыруу ушын хәрекет етип атырған Литва коммунистлерин қууатлайды.

Пленум Литва Компартиясының (КПСС платформасындағы) уақытша Орайлық Комитетине өзиниң өме-

лий жұмысында барлық зәрурли болған жәрдем көрсетуи хәм буның ушын тиисли материаллық және финанс жағдайларын дүзиуде КПСС Орайлық Комитетиниң Сийсий бюросына тап сырады.

3. Пленум Литваның өз алдына уйымласқан Компартиясына кирген литвалы жолдасларды Литва Компартиясы XX съездиниң КПСС Программасы менен Уставының хәрекетлерине байланыссы болған қарарларын КПСС XXVIII съездине дейин тоқтатыуға хәм усы

тийкарда КПСС платформасында турған Литва Компартиясы менен бир қатарда КПСС XXVIII съездине делегатлар сайлауға шақырады.

Пленум Литва коммунистлерин КПСС Орайлық Комитетини платформасының съезд алды жойбарын додалауға қосылыуға, Литва халқының бизиң пүткил көп милдетли мәмлекетимиздин тәждирин ушын, революциялық қайта қурудың тәждирин ушын өзиниң тарийхий жууапкершилигин түснийуге шақырады.

Партия хожалық активи жыйналысы

10 февральда автономиялы республика баспа сөз хызметкерлериниң партия хожалық актив жыйналысы болды.

Қарақалпақстан АССР баспа, полиграфия хәм китап саудасы ислери бойынша мәмлекетлик комитетиниң председатели К. Досымбетов өткен жыл жууамақлары хәм келешектеги уазыйпалар ҰАҚҚЫНДА доклад жасады.

Усы комитеттин планластыруу бөлиминиң баслығы Г. С. Харитонова улыўма экономикалық көрсеткишлер бойынша билдирюу менен шығып сөйледі.

Жыйналысқа ОзССР баспа сөз бойынша комитетиниң председатели У. А. Абдуразақов хәм ОзКП Қарақалпақстан обкомының секретары Ш. У. Уснатдинов қатнасты хәм шығып сөйледі.

Актив жыйналысында резолюция қабыл етті.

ЖАҰЫНГЕР-ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТЛЕР МЕНЕН УШЫРАСУҰ

Усы жыл 15 февральда совет әскерлериниң шекленген контингентиниң Афғанстан Демократиялық-республикасында алып шығылғанлығына бир жыл толады. Усы сәне алдынан автономиялы республика районларында жауынгер интернационалистлер менен ушырасыулар өткерилип атыр.

Нәкис районьында болып өткен усындай ушырасыу-

ды ОзКП райкомының биринши секретары А. Реймов ашты. Ушырасыуда совет органлары, хожалық басшылары, жауынгер интернационалистлерге исленип атырған тамхорлықлар ҰАҚҚЫНДА айтып өтті.

Ушырасыуға қатнасып атырған жауынгер-интернационалистлер шығып сөйлеп, өзлериниң тилек, усыларын билдирди, шешим-

лиўи тиис проблемаларға тоқтады.

Ушырасыуда ОзКП Қарақалпақстан обкомының бөлими баслығы Ф. Я. Аюпова қатнасты хәм шығып сөйледі. Сондай-ақ ушырасыуға ҚК АССР Министрлер Совети председателиниң орынбасары В. А. Юсупова қатнасты.

Ушырасыудан соң райондағы запастағы жауынгерлер советиниң шөлкемлестирюуши конференциясы болды, Советтиң басшы органларын сайлады.

Қоңырат районьық партия комитетиниң бюро ағзалары, совет хәм хожалық басшыларының жауынгер-интернационалистлер менен болған ушырасыуында ОзКП Қарақалпақстан обкомының секретары Д. Н. Шәмшетов қатнасты хәм шығып сөйледі.

Рысгүл Қабылова

Р. КАБЫЛОВА, ВЛКСМ ағзасы, Кегейли районьындағы «Кегейли» совхозының рабочийсы, № 142 Маркс сайлау округиниң Қарақалпақстан АССР халық депутатылығына кандидат.

Мен ауыл хожалығында ислешушы әтиўайым мийнет адамы болғаным ушын да, өзимниң сайлау алды платформамда тийкарынан хайал-қизилардың мәнин гөзлеймен. Әлбетте, өткен тубалаушылық дәуиринде ҳақыйқатлыққа аз кеўил бөлинді. Сонлықтан да бизиң күн корисимиз төмен жағдайда болды. Ал, гейпара хәмелдарлар болса ойына келгенин ислеп, халыққа жәбир берди хәм байлық арттырды. Бирақ, қайта-қурулардың дәуирли самалы басқа да тараулар сынығы халық хожалығы турмысына да өзиниң унамлы тәсирин тийгизди. Үлкен өзгерислер жүз берди. Деген менен сол дәуирден бизиң көплеген шешилиўи тиис мәселелер қалды.

Егер мен депутат болып сайлансам халықтың социаллық турмыс жағдайын жақсылауды өзиме бас уазыйппа етип қояман. Себеби ауылларда жасаушы - адамлардың мәдениет хәм социаллық турмыс жағдайларын ҳақыйқатында кеўилдегидей емес. Олар өз мийнетине ылайық ҳақы алмайды. Сондай-ақ, совхоз тәрәппен олар ушыа тийисли зәрурли шәраятлар жаратылыш берилмеген.

Энгельс атындағы совхоз хәм Жаңабазар ауыл совети террито-

рилсындағы мийнетишчилерди турақ жайлар менен томиһиплеу, олардың жас балалары ушын бақшалар, мектептер, спорт майданшалары бүгинги күнниң талабына жууап бермейди. Ауыл араларындағы қатнас жоалар төмен жағдайда. Мине усы мәселелердиң жоқта қойылыуы ушын хәрекет етемен. Сондай-ақ, газ, суу линияларын әкелюуда тезлетюу күнниң талабындағы көрсеткерлерди есапланады.

Және бир баслы мәселелердиң бири, совхозларда профсоюз, хайал-қизалар советлериниң жұмыслары талапқа етип бермейди. Соның себебинен басшылардың арасында мийнетишчилерге мәтибийлик көз қараслары ушырасады.

Егер депутат болып сайлансам усы мәселелердиң шешилиўинде өзимниң бар уқыбымды жұмсийман.

БИЗИҢ КАНДИДАТЛАРЫМЫЗ

Гүлжәмийла Абдуллаева

Г. Абдуллаева 1963 жылы туғылған, ВЛКСМ ағзасы, Кегейли районьындағы Энгельс атындағы совхоздың рабочийсы, № 142 Маркс сайлау округи бойынша Қарақалпақстан АССР халық депутатылығына кандидат.

совхозларда усы тараулардың жұмысы төмен дәрежеде. Клуб, балалар бақшалары жоқтың қасында. Ең өкенишлиси, бул мәселелерге әкетерли кеўил аудармайды. Соның себебинен жаслар көплен қалаға кетип қалып атыр.

Бүгинги күнде ауыл халқының көпчилигиниң гешир, картошка, пияз қусаған өнимлерди қаладан сатып алатуғыны сыр емес. Дурмыс, олардың үй қанталы жер майданлары бар, бирақ, соны етип өсириу ушын совхоз тәрәппен кеўилдегидей жәрдем бола бермейди. Оннан қалса, суу мәселеси қыйын болып баратыр. Сондай-ақ, ауыл халқына сауда, медицина, байланыс, турмыс хәм мәдениет жақтағы хызмет көрсету талапқа жууап бермейди. Мысал ушын, мен кандидат етип динимге алынған округте, яғни «Кегейли» хәм Энгельс атындағы

Бүгинги күнниң баслы мәселеси болған турақ жайлар салыу да талапқа жууап бермейди. Қурылыс материаллары жетиспейди. Коммунальдық жайлар салыудың төменлигинен жаңа семьялар басқа жақларға жай ізлеп кетиуге мәжбүр. Набада совхоз басшылары қурылыс бригадаларын дүзип меншик жайлар салыуды жоқта қойғанда бизлер еки тәрәппеме утқан болар едик. Бириншиден, жұмыссыз жүрген ауыл жасаларына жұмыс болса, екениннен, сырттан келип ислешушлердин ҳақысына қарағанда арзәнырақ түсер еди. Бул мәселелердиң қосымша, ауылларда жасаушы ветеранларға, көп балалы семьяларға дыққатты күшейтюу керек.

Улыўма ойтқанда, депутат халықтың исенимли үкени. Демек, мен депутат болып сайлансам, бул мәселелерди шешюу ушын бар күш, жигеримди жұмсауды өз уазыйпам хәм мийнетим деп билемен.

ҒАМХОРЛЫҚТЫҢ НУР ШАПАҒЫ ТӨГИЛГЕН

ҚАЛЫС ХЫЗМЕТ

Алғыс айтамыз

«Ең жақсы нәрселер — балаларға!» Бұл Лениның пәніміз біздің өмісінде әмелге асырылып атыр. Ата-анасыз, қарғындарсыз қалған жасар балалар үйлерінде, мектеп интернаттарда тәрбиеланып, оқу және емделіп атыр. Хожелі қаласындағы Хамза атындағы балалар үйі 1988-жылы хәзіргі заман талабына ылайық жаңа ынтаратқа көшіп орналасты. Бұл орында жас әуладардың оқыуы, дем алыуы, кружоктарға қатнасуы, спортпенен шұғылланыуы үшін барлық мүмкіншіліктер туындарылған. Солай болса да мектеп интернаттарда мүмкіншілігі бар шешімді тийіс тейіара проблемалар жүз бермекте.

Бүгін газетамызда Хожелідегі балалар үйі, мектеп интернаттар турмысының материаллар жариялап отырмыз.

КРУЖОКЛАР

Оқыудан бос уақыттары

Балалар үйінің пионерлері Олег Кошевой атындағы дружинаға бірлескен. Олар 6 отрядқа бөлініп өзлеріне тапсырылған жұмыстарды атқарады. Кішкене үкелеріне жәрдем береді. Пионерлер менен оқытушылар қаладағы Курчатов атындағы, «Октябрьдің 60 жыллығы» орта мектептерінде оқыйды.

Тәрбиеланыушылар сабақтан тыс уақыттарында балалар үйінен шөлкестірілген хәр түрлі кружоктарға қатнасады. Бұл кружоктарға қанігелі мугаллимлер басшылық етеді уқыпты жасларға өнер сырларын үйретеді.

К. Сейитниязов сүүрет түсіріуі және қол өнері кружокына басшылық етеді. Кружок ағзаларынан Н. Мәмбетниязов, М. Ешмбетов, С. Құрбанбаев, Ш. Нуралиев, Н. Гаиповлар сүүрет түсіріуді, тахтадан хәр түрлі ойыншықтар соғыуды үйренді.

Мийнет бойынша инструктор болып іселеуші З. Қам балалар үйіндегі киім пішіу және тигіу кружокына басқарады. Бұл кружоктың ағзалары болған Ақмарал Хожабаева, Зарина Хасанова, Тамара Қоямбаева, Зүлфия Реймбаевалар тауардан өйке ушыя перде, балалар ушыя фартук, хөттегі байрамдарда кийетугын нағышлы костюмдарды пішіп, тигетугын болды.

Балалар үйінде талантлы жасар көппе табылады. Олар көркем хәуескерлер кружокына жәмлескен, оған Н. В. Тян басшылық етеді. Соңғы уақытта бизде сазенделер ансамбли дүзілді. Ансамбльге С. М. Пан басшылық етіп киятыр. Көркем хәуескерлер кружокына, сазенделер ансамблине «Аралводстрой» қанігелестірілген қурылыс бірлеспесі қасындағы оқыу және дем алыс мәдениет үйінің баслығы, көркем өнер бойынша қанігеге Зыяда Шамуратова қарғындарын етеді. Ол балалар үйіне тез-тез келип турады. Талантлы

жасларға қосық айтыуды, ойнауды үйретіп атыр.

Тәрбиеланыушылардан Курчатов атындағы мектептің 6-класс оқытушысы Айнаш Тоқымбетова, Зарина Нуржанова, «Октябрьдің 60 жыллығы» орта мектебінің 5 класс оқытушысы Виктория Платонова-лар СССР халықтарының қосықтарына хош қауыз бенен айтады. Сондай ақ Курчатов атындағы орта мектептің оқытушылары Доспан Қойшыбаев, Алмат Қыпшақбаев, Ким Мария, Манар Аманжосова, Қаманай Молдабековалар хәр түрлі халық ойындарын шеберлікпенен атқаратугын болды.

Балалар үйінде бұлардан басқа шахмат-шашка, баскетбол, бокс, самбо, күл өсіріушілік, қол өсіріушілік кружоктары іселеп тұр. Бұл орында бұлардан басқа жас өспірімдер клубы іселейді. Дискотека өткеріледі. Клубта бұрын балалар үйінде тәрбиеланған балалар уақыт-уақыт шақырылып туырады. Олар жас әуладарға аталық нәсіяттарын айтады.

Базалық қарқандардың, қарғындарлық алған мекемелердің делегациялары, Нөкіс мәмлкетлік университетінің студенттері, Афғанстанда хызмет еткен интернационалистер-қауындарлар, обласылық комсомол комитетінің хызметкерлері, хәуескерлер кружоктары балалар үйіне тез-тез келип турады. Сауғалар тапсырады. Бұған бизлердің кеуліміз хош.

Балалар үйінің тәрбиеланыушылары өзлерінде ки нофильм көріу мүмкіншілігіне ийе, дем алыу бөлмесінде телевизор көреді. Өзлері жасап атырған бөлмелердің тазалығын сақлайды. Олар тәрбиелі-педагоглардың басшылығында Уатанымыз үшін ертеңгі күні хызмет етіуге өзлерін таярлап атыр.

Раиса НӘЖИМОВА, Хамза атындағы балалар үйінің бас пионер вожағы.

Қапталында қызыл қарып пенеп «Балалар үйіне «Искра» студент отрядынан» — деген жазыуы бар арнаулы автобустан оқытушылар мектеп адына түскенінде, бизлерге көрсетілген усындай хызметте тейіара балалар ауанса, базы біреулері иштеп қызғанатугын шығар — деп ойлаймыз.

Бұл автобусты бизлерге Нөкіс мәмлкетлік университетінен шөлкестірілген «Искра» студент отрядының жауынгерлері пинам етті. Олар 1987 жылы жазғы мийнет семестрінде қурылыс шөлкестірінде жиперлі мийнет етті.

ҚАНИГЕНИН МИНБЕРИ

ДЕНЕ АЗЫҒЫ

Халқымызда: «музыка — жан азығы, физкультура — дене азығы» — деген даналық сөз бар. Бұл сөз жүде ойланып, пишіліп айтылған және турмыс елегінен өткен. Биздің мектеп интернаттарында 219 жас әуладлар тәрбиеланып атыр. Омыртқасы бір жағына қарай қыйсайған (сколиоз) ул-қызлар емлениді. Мектеп интернатқа өз аяғынан жүре алмаған балаларда қабыланды. Олар пайдалы ем алыуының арқасында хәзір жақсы болды. Балалардың бұрынғыдан тәуір болғанын көрген ата-аналар, врачларға, тәрбиешілерге шексіз алғыс айтақта.

Улыма билим беретугын мектептерде сабақтар қандай өтисе бизде де сондай дәрежеде өткеріледі. Оқытушылар билим алыу менен бірге турақты дем алады. Оларға 6 емлеуші врач, 16 орта мағлыұматлы медицина қанігелері хызмет етеді. Мектеп интернатта физиотерапия, зұқалап емлеу және тис кабинеттері бар. Кабинеттер медициналық аппараттар менен тәмілленген. Емлеуші врачлардан Қыдырбай Илауов, С. Дәулетмуратова, Темірғали Нысанов, Рашида Хакимова, медсестралардан Ай йентұл Төренова, Дәришха Пердебаева, Фатийма Мбрашова, С. Хамзаевалар оқытушыларға емлеу бойынша билим, жиперін, уқыбын жумсап атыр.

Оқытушылар бизде наұқасына қарай бенитілген врачлардан хәр күні ем алады. Олардың арасында ауырыуына байланысты хөптесіне 4 мәртебе, үш рет ем алатушылары да бар. Тәрбиеланыушы оқытушылар күні-

қурылыста іселеп талқан қарғысы фондының есабынан В. И. Ленин атындағы Совет балалар фондының басқармасы төрсінен арнаулы автобус сатып алып берді.

Автобус балалар үйінде үлкен хызметке жумсалып атыр. Тәрбиеланыушылар усы автобусты Курчатов атындағы және «Октябрьдің 60 жыллығы» орта мектепке оқытуға барады. Сабақ пипесінен соң балалар үйіне усы автобус пенен келеміз. Автобус пенен оқытушылар Хийуа қаласына, Нөкісегі үлкен тапыу музейіне, басқа да өндиріс орындарына

сажатқа барып қайтады. Хәуескерлер кружокының ағзалары районның, қаланың мектептерінде барып концерт көрсетеді. Бизлерге автобус алып беріуге тиікелей жәрдем қолын созған Нөкіс мәмлкетлік университетінің «Искра» студент отрядының барлық жауынгерлеріне айтар алғысымыз пипесізі!

Ақмарал ХОЖАБАЕВА, Зарина ХАСАНОВА, Света КАЛЫГИНА.

Балалар үйінің тәрбиеланыушылары, «Октябрьдің 60 жыллығы» орта мектебінің 9 класс оқытушылары.

те 5 рет ауқатланады. Олардың хәр биріне 1 манат 99 тиінін ауқат ушы жумсалады.

Бизде тәрбиеланыушылар көбінесе физкультуралық шынығулардың жәрдеміне емлениді. Бұл ушы арнаулы кабинеттер, залымыз бар.

Бизде келешекте мектеп интернаттарынан парадия кабинетін дүзіу ойымызда бар. Бұл да жақын күндерде болады. Районның «Ленин байрағы» колхозы мектеп интернатты қарғындарлық алған еді. Колхоз басшылары соңғы уақытта бизлерді ұмыта баслады. Жәрдемін, қол көмегін тийгизбей атыр.

Мектеп интернаттың оқытушылары ушы жазғы және қысы бассейні, рентген кабинеті, транспорт машинасы зәурлі болып тұр. Қарақалпақстан АССР халық билимлендіріу министрлігі бұл өтініш, тилектерімізді есалға алса жақсы болар еді. Себебі, балалар — биздің келешегіміз болатугын болса, оларға усы бастан қамқорлық етіп қушағымызды иеннен ашадық. Сонда ғана оларға қанырлы ис еткен боламыз.

Алишер МАДАМИНОВ, Хожелі қаласындағы № 6 мектеп интернат директорының емлеу жұмыстары бойынша орынбасары.

ДИСПУТ

Нан хакқында

Хиндстанда эрамыздың дәсленки өспірірінде жанып еткенлерді белгилі жағдайда шөкем нан жеді қалған етіп жазалаған екен. Мишней, нанның ұллылығы. Нанның турмыста қандай бахалы болғанығы. Гейпара жасар нанның қалай нан болғанын, бұған қаншама жипері жумсалған биле бермейді.

Жақында мектеп интернатта пионерлердің, оқытушылардың қатнасуында «нанды қадірлейік» деп аталған темада диспут болып өтті. Онда пионер активисттері

нен Жұлдыз Сансызбаева, Раушан Жуманисова, Амангүл Саларова, Мабтүда Худайбергеновалар шығып сойлеп нанды қадірлеу хакқында айтты. Классиктердің нан қадірлеу айтқан пикирлерін оқып берді. Оқытушылар нан хакқында арнаулы альбом таярлады.

Бұл өткерілген диспут мектеп интернаттың барлық пионерлерінде, оқытушыларында биздің тиімділігіміздің тиірегін, өміріміздің өзгешелігін қадірлеуге, хұрметтеуге пайдалы тәсір қалдырды. Сол уақыттан бастап

олар асханада, басқа орындарда нанның қадірлігін, усағын көре қойса дәуірлерін алып мектеп интернаттың асханасындағы арнаулы қойылған құтыға салатугын болды. Мишней, нанды болған хұрмет. Диспут мектеп интернаттың бас пионер вожағы Шолпан Әгнимова басшылығында алдын-ала таярлық пенен өткерілді.

Айгүл САБУРОВА.

№ 6 мектеп интернаттағы дружина советінің баслығы.

СҮҮРЕТТЕ: балалар асхананда. К. СЕЙТНИЯЗОВтың түсірген сүүреті.

БУНДА ЖАСЛАР ШОҚ КҮЛКИГЕ КӨМИЛГЕН

ҚҰЛАҚ ҚАТЫС

Жәрдем керек

Мектеп интернатымызда қазір мийнетшештердің ағылы заңы 173 ұл-қыздары өсіп тәрбиеланып атыр. Олардың арасында ата-анасы бары да, жоғы да ұшырасады. 22 педагог тәрбиешыларымыз соларға тәлім-тәрбия береді. Бұл оқырманы 1988 жылдың 1 сентябрінен баслап өз алдына шаңарақ көтерді. Бірінші класстан 8 класқа шекем білім алады.

Мектеп интернатымыз республикамыздағы басқа мектеп интернаттарға салыстырғанда жүде басқаша. Интернатымызда химия, физика, шет тили пәндері сабақ ретінде өткізіледі. Бұлар оқытушылардың оқып үйренуіне, оны өзлестіріуіне ауырлық етеді. Бізде жас аулақтарды оқытып тәрбиалау бірқанша қышын. Солай болса да бұл қышыншылықты мойынға аламыз. Тийкаргы сабағымыз—жас аулақтарды мийнетке тәрбиалау. Жаслар мийнет етіуге көнлігеді. Олар 8 классты штикергеннен соң өзлерінің қалеген өндирис орнында үйренген өнері бойынша мийнет етеді. Бізде тәрбиаланғанлар ағаштан хәр түрлі затлар соға алады. Ясли-бақша балалары үшін стол, стул хәм басқа да ойыншықлар соғыу қолынан келеді. Олар сондай-ақ бет қол сыпырғыш, төсек, қалта хәм бас-

қа да хожалық хәжетіне жарамлы бұйымдарды ислей алады. Бұлар үшін арнаулы бөлмелеріміз бар. Сонда оқытушылар мугаллимдердің басшылығында өнер үйренеді. Олардың қолынан исленип шыққан бұйымдар, затлар жүде шебер деген қангелердің тиккеннен хәм соққанынан қалыспайды. Егер базарға сөлганда қарыйдарлар интернат балаларының соққанын тез сатып алар еді.

Жақында интернатымызға 6 ығну машинасын алдық. Буннан толық пайдаланып атырмыз. 7-класстан Б. Қалимбетов, М. Дәулетов, Д. Ибадуллаева, 5-класстан С. Қайыпбергеновалар нәйлеклерді пишип тигеді. Тахтадан сулуы етип бұйымдар соға алады.

Мектеп интернатымыздағы мийнет сабағының мугаллиминен К. Жетесов, У. Дәлмурзаева, Ным Тамара хәм басқалар жасларға нальиқпастан білім өнер үйретип атыр.

Биз бұл ислерге мақтанбаймыз. Республикалық жәрдемш мектеп интернаттың жұмыстарын тағы да жақсылау үшін шешилиуі тиисли бірқанша проблемалар бар. Мектеп интернаттың имараты төне. Биз өндирис пенен тикелей байлаыста болуымыз керек. Хәзир биз бундай мүмкиншиликке ийе емеспіз.

Бизге бекитілген өндирис кәрханасы, мәкемелердің қауендерінің жүде аз болып тұр. Мектеп интернатқа қаладағы иип айырыу хәм тоқымашылық фабрикасы қауендерінің етіуі керек. Фабрика басшылары бизден хабар алмайды. Хәте олар үшін интернат оқытушылары 300 дана қалта тикти. Қалтаның сабағын да өзлеріміз таптық. Сол қалталарды тиисли орынлар елеге ипекем алып кетпей атыр. Бұл қалталарды тигіуге олардың өалери бұлыртпа берген еді.

Қаладағы пахта гезлемесі өндирислик бірлеспесі де бизлерге қауендерлік етіуші кәрханалардың бирипен есапланады. Соңғы уақытлары оның да жәрдемш көрмедик. Басшылары бизлерді ұмытқан сыяқты. Мектеп интернатта оқып тәрбиаланғанлар ертеңгі күні жоқарыда атлары аталған өндирис орындарында, кәрханаларда мийнет етип қалады ғой. Соның үшін өз қангелеріне олар жәрдем қолын созыуы керек емес пе?

Мектеп интернаттың оқытушылары үшін қалалық сауда бөлімш тәрешінен азық-ауқат ұақтында бериледи. Сол азық ауқатларды мектеп интернаттарға алып келетуғын арнаулы транспорт машинасына мұтәж-биз. Тийисли орынлар бұған кеуіл бәйсе жақсы болар еді?

Жамал ҒАНИЕВА.
Хожелидегі жәрдемш мектеп-интернаттың директоры.

Хожелидегі Хамза атындағы балалар үйінде балалардың жақсы оқыуы, дем алыуы бос уақытларын ләззәтхәт өткеруіне толық мүмкиншиликлер бар. Ол жерде хәр бир баланың уқыбын, қызығушылығын есапқа алып хәр қылы жәмиетлик жұмыстарға, кружок

ларға тартилады. Усы балалар үйінің тәрбиаланушысы Венера Платонова бос уақытларында спорт пен шугылланыуға әдетленген.

Сиз көрип тұрған сүуретте: В. Платонова.
К. СЕИТНИЯЗОВТЫҢ түсирген сүуреті.

ҒАМХОРЛЫҚ АДРЕСИ—БАЛАЛАР ҮЙІ

Жәрдем қолын созғанлар

★ «Аралводострой» көнigelестирілген құрылыс бірлескен Хожелидегі Хамза атындағы балалар үйін қауендерінің алды. Олар өткен жылы балалар үйінің жаңа типтегі пионер лагері салу үшін 25 мың манат қаржы бөліп шығарды.

★ Районның К. Маркс атындағы колхоз балалар үйі үшін бар етіуге 3,5

гектардан аслам жер аныратқан болса, № 5 пәт беруші станция коллективті труба хәм басқа да үскемелерден жәрдем берди.

★ Областық комсомол комитеті де өткен жылы балалар үйінде тәрбиаланып атырған 30 оқытушыға Москваға саяхат үшін 10 күнлік жоллама, 17 оқытушыға Пүткилсоновтық пионерлер лагері болған. «Ар-

текке» жоллама ажыратты. Областық комсомол комитеті усы жылдың февраль айында 10 оқытушыға тағы да «Артекке» баруға жоллама берип, жолламаның 50 процентіне ақша өткерди.

★ Өткен жылы Нөкис өскерий гарнизоны да өзлерінің ақша қаржысы фондының есабынан жәрдем етті.

КИТАП ЖАҒАЛЫҒЫ

ӘДЕБИЯТШЫЛАР—БАЛАЛАРҒА

Бахытлы балалық. Бұл лақында «Қарақалпақстан» баспасы тәрешінен басылып шыққан жаңа қосықлар топ-лемының аты. -Топламға Қарақалпақстан шайырларының бахытлы балалық, ана—Ғатин, қадирдан ана, әдеп-иқрамшылық, дослық хәтінде жазылған қосық-лары, киши көлемлі поэмалары енгизілген. Шығар-

малар шайырлар тәрешінен көркем шеберлік пенен жа-зылған. Шадлы дәуран, келешекке талпыну, балалық әрманилар образдар ар-қалы тарийпленеді.

Китаптың гонорары авторлардың өз ырзашылығы менен В. И. Ленин атындағы Совет балалар фонды Қара-қалпақстан республикалық

бөлімшесінің есабына өткерил-ди. Топламды баспаға таяр-лаған Бердақ атындағы рес-публикалық сыялықтың лау-реаты, балалар шайыры Кал-мурат Сапаров. Китапқа бас-паның художнигі Көшнин-бай Рейиспазаров көркем етип сүуреттер хәм Совет балалар фондының эмблема-сын салған.

МИЛЛИИ КИИМЛЕР

МОДА БАЛАЛАРҒА

Усы жылдың 25—31 мар-ты аралығында В. И. Ленин атындағы Совет балалар фондының басламасы менен Ленинград қаласында «Мода—балаларға» деп аталған балалар үст киімлері хәм аяқ киімлерінің Пүткил-соновтық фестивалы өткерил-ди. Усы фестиваль алды-нан В. И. Ленин атындағы Совет балалар фонды Қарақалпақстан республикалық бөлімш тәрешінен пайтахты-мыздағы пионерлер Сарайын да балалар киімлерінің биринші туры өткерилди.

Жыйналғанларға халқы-мыздың бурынғы нағыс са-лынған миллий киімлері-нің үлгілері ұнады. Жас өспиримлер усы киімлер-ді киип сахнада қосық айтып, ойындар, ойнады. Программа номерлері рус, қарақалпақ хәм қазақ тил-лерінде жаңлады.

Бұл фестивальдың бирин-ші турына Хожели қала-сындағы Хамза атындағы балалар үйінде тәрбиала-нып атырған оқытушылар да қатнасты. Оларға миллий киімлер жүде жарасты. Жас талант ийелері сахна-да ойнағанда, қосық айт-қанда тамашаөйлер тәреші-нен үлкен қол шапатлау-ларға миясар болды.

Пионерлер Сарайында бала-лар үйі тәрбиаланушыла-рының шебер қолларынан исленген киім үлгілері-нің көргізбесі болды. Бу-ларды Сарайға келгендер қызығушылық пенен көр-ди.

— Усы биринші турдың жеңімпазлары—дейди В. И. Ленин атындағы Совет балалар фонды Қарақалпақ-

стан республикалық бөлімш-нің бас референти М. А. Кузнецова,—усы айда Нө-киске өткерилетугын фести-вальдың екінші турына қатнасады. Бұған республи-камыздың барлық қала хәм районларынан оқытушылар шақырылады. Бұл турдың программасы кең хәм қы-зықты болады.

СҮҮРЕТТЕ: көргізбеден көринислер.
Мақалаларды таярлатқан: Х. САПАРОВ.

БАЛАЛАРҒА САҒА

Тауды көрдим

Самарқандқа барғанда
Тауды көрдим,
Қалай биік болған деп,
Қарай бердим.

Адам айтты тау деген
Усы балам,
Биік хәм үлкенлигі
Жұмбақ маған.

Сорау бердим ағам,
Қалай биік?
Төбесін турғандай
Бұлтқа тиіп.

Мен ояладым сол таудан,
Үлкен зат жоқ,
Жингі болсам сол таудай
Биік хәм шөп.
Атақпа ХОЖАНБАРВ.

Біз қосық жазып хәм қауен берем.

Танысыңыз;

Абатбай

Кирқабақов

Жойтылған қосық

Қосығымды жойтып алдым.
Излеп излеп таба алмадым.
Жазайын деп көріп едім.
Ондай қосық жазалмадым.

Қосық деген ялхам құсы.
Селтең берсең ушып кетер.
Керкем сөздің болар күші.
Көйілдерді тебентер.

Бір өжайып қосық жазып
Өкінем жойтқаным.

Жойтқан қосық кимге азық.
Кім есенер айтқаным?

Жойылғаным табылғанда
Бағым-менің жанармеді.
Оны оқып оқығым да
Рәхәтленіп қалармеді?

Ұмтленип гөде налып,
Жойтқаным қысынаман.
Күт оқығым, тауып алып
Қосығымды ұсынаман!

Қол шаппатлау

Қол шаппатлап, қиятырмыз,
Жетпіс жылдан берман қарай,
Лепивнен соң келіп кетті
Басымызға басшы талай.

Гей уақтары ойланаман
Қол шаппатлау қайдан
шыққан?
Тап меніңше дәслеп оны
Жарамсақлар ойлап тапқан.

Бара-бара дәстүр болып,
Хөміе бірдей шаппатлаған,
Залым басшы тұтымында
Шаппатсызды көп сотлаған.

Қол шаппатлап қиятырмыз,
Алақанлар жанғанымша,
Дұрыс болсын, надұрыс
болсын,
Қабыл еттік қарар қанша?!

Көп ойланып, көп толғанып,
Көп нәрсеге көзім жетті,
Себеп бизден қайта құрыу
Усыларды талап етті.

Көзді жұмып қол шаппатлау
Қалып барар өтміш таман,
Енді қайтың тиклене жақ
Ленин дүзген айық заман.

ТҮРЛИ-ТҮРЛИ МИНЕЗ БАР

Гейбіреуді лш тартып,
Сөйлескің келіп тұрады.
Ал, ол болса гөрдийіп
Жүзін сеннен бұрады.

Неше таныс біреулер
Бүгін кеулі арыдай.
Паспортыңды сораиды
Кеңсесінде танымай.

«Тарып піскен» гезінде
Мақтар хәтте жатың да,
Қояр сенің атыңа
Перзентің атың да.

Түрлі-түрлі мінез бар,
Түсіңбейсең барине.
Жоқ болса екең мінезлер
Зорың етер дәріге.

Құдиретлі құрал

Роберт ШЕКЛИ

ФАНТАСТИКАЛЫҚ ГҮРРИН

— Парк, сен олардың не дегенін еситтің бе? Еситтің бе? Олар мені өзлеріңнің көсемі деді! Бұндай жауынгерлер менен... — ол күлді. Бұндай жауынгерлер менен, бұндай құрал менен оны хеш нәрсе де ірке алмайды. Ауа, ол өзі патшалық құратуғын елді сайлап алады. Дүниедағы ең сулы қызларды да, өне сонда ол мәсликті құрады...

— Мен генералман! — деп бақырды Эдсель хәм дуулығаны басына кийді.

— Қалай, маған жараса ма, Парк? Усайман ба мен...

Ол үндемей қалды. Оған қандай да бір адамның бір нәрселерді сыбырлап, түбірлегенін еситілді. Бул не?

...әлетің ақмаң! Өзіне патшалық ойлап тауыптымыш. Бұндай бийлік—бул гений адам-ушын, тарихты қайта іслеуге құдиреті келетүгін адам ұшып Мениң ушын!

— Кім бул сөйлеп атырған?

Эдсель күтілмегенде бірден дуулығаның жәрдеминде басқалардың шикірін есиге алатуғынын түсінді, бірақ дүние жүзілік бийлік ушын бұның қандай құрал болуы мүмкін екендігін түсіндіп жетіуге уақты қалмады.

Пухталық пенен Парктың атқан оғы оның басын тесіп шықты.

— Не деген жарымсә! — деп ойлады ишинең Парк дуулығаны кийіп атырып. — Патшалық! Бул маңда дүние бийлігі жатыр, ал ол болса қандай да бір бийтлеп кеткен патшалық қақында әрман етеді. — Ол қайрылып үңгірге қарады.

«Бұндай жауынгерлер, күш майданы хәм барлық құрал менен пүткіл дүнианы бағындыраман». Ол тап солай болатуғынын билгенліктен бул қақында жай-парахат ойлады.

Ол Синтеттерді хәрекетке келтіру ушын кейінне қайтпақшы болып еді, бірақ тоқтады хәм Эдсельдің қолынан түсіп кеткен кишкеме қара қутышаны көтеріп алды.

Оның қақына марсылардың шалт жазылатуғын хәріптері менен «құдиретлі құрал» деп ойып жазылған еді.

Бул неңи аңлатыуы мүмкін? — деп ойлады Парк. Ол Эдсельге құралды сынау ушын керек болған уақыт көлемінде гана жасау мүмкіншілігін берді. Тағы бір мәрте тәуекел етіуде хеш бір мәніс жоқ. Әттең, ол булы да сынауға үлгері алмады.

Айтпақшы, бұның керегі жоқ. Олсыз да онда қарқыйлы құрал-лар жеткілікті. Бірақ міне мы-

(Дауамы. Басы өткен сандарда)

нау, соңғысы мәселені жеңілестіріуі, оны анағұрлым қауіпсіздік етіуі мүмкін. Оның ишінде не болмасын, бул оған, гүман жоқ, жәрдем етеді.

— Қәне, — деді ол өз-өзіне, — келші бір көрейің, марсылардың өзлері нени құрал деп есептейді екен. — хәм қутышаны ашты.

Оныан жеңіл пуу шыға баслады. Парк қутышадағы зәхәрлі газ шығар деп қауіпсініп оны узағырақ шыңғытты.

Пуу тикне жоқарыға хәм өтіраптарға атлығып аға берді де, соңынан ол қойылуана баслады. Булт еңлеп, өсе берді хәм қандай да бір белгилі қәліпке келе баслады.

Бір неше секундтан соң ол өзінің ақырғы қалына келді хәм қутышаның үстінде әудийіп қатып қалды. Батып баратырған күннің жарығында булт металл-дай жарқырап тұр. Парк бұның кірпік қақпайтуғын екі көзлерінің астына жайласқан күте үлкен ауыз екенлігін көрді.

— Хо-хо! — деді ауыз. — Протоплазма! — Ол Эдсельдің лашына қарай хәрекет ете баслады.

Парк қолындағы отлы құралды көтерді хәм пухталық пенен гөзледі.

Жай-парахат протоплазма, — деді бәлемат, Эдсельді жең атырып. — Маған жай парахат протоплазма унайды. — хәм бәлемат Эдсельді тутасы менен жутып жиберді.

Парк атты. Жарылуы, жерде ені он табанлық шуқанақты пайда етті. Оныан бәлемат ауыз жүзіп шықты.

— Пай узақ күттим-ау мен! — деді ауыз.

Парк Эдсельдің Факсонды атып өлтірген пистолетіне жабысты хәм оның сабы ұслауға қолына қайып екенлігін сезді. Бәлемат жақынласып келе берді. Парк тепкіні басты, пистолеттен дүп-дүзіу нур ушып шықты...

Бәлемат жақынласуын дауам етер еді.

— Жоғал, көрнібе! — деп шыңғырды Парк. Оның нерілері үзіле баслады.

Бәлемат қорқынышлы майық тартып, жақынласып келе берді. — Маған жай парахат протоплазма унайды. — деді ол хәм бәлемат ауыз. Парктың үстіне келіп жабылды. — бірақ маған шаққан протоплазма да унайды.

Ол жутында хәм соңынан күш майданының басқа дийуалы арқалы жүзіп өтті де, буына ерте-ертелерде болғанындай-ақ миллион-миллион жаңа жутқанындай протоплазма бірліктері излеп, дегерекке бұрылып қарап кете берді.

Аударған: Ә. МӘМБЕТКӘРІМОВ

Қарақалпақ совет әдебиетінде жанрлары бойынша соңғы жылдары өдеуір алға илгерилеушілік байқалмақта. Жазыушы-шайырлардың кытаптары өз алдына «Қарақалпақстан» баспасынан басып шығарылмақта. Көрнекті қөлем ийелері менен бір қатарда жас жазыушыларда табысты іс-лемекте. Олардың деретпелері де топпам болып оқыушыларға нәм етіліп атыр.

Жазыушы К. Мәмбетов «Хұждан», Т. Халмуратов «Питне», Ш. Сейтов «Халқабад» (роман эпопеясының үшінші хәм төртінші жуу мақлаушы кытабы) романын кытап оқыушыларға сауға етті. Жазыушыларымыз булардан басқа повест хәм гүрріңдер деретті. Жас жазыушы М. Нысановтың «Адам құдиретінің ушын...» немесе «айыпкер» дия алты хаты» деп аталған юморлық эссесі «Қарақалпақстан» баспасы тәрәппенен өз алды-

на кытап болып шығарылды.

Шайырларымызда поэзия ышқыналары ушын бір-қанша қосықтар, поэмалар деретті. Олардың қатарында Н. Аймурзаев, Т. Жу-

ди. Ойлапайды, излепеді. Оқыушыға тәуір «дүние» сауға еткісі келеді. Өткен хәптениң пийшем-бисінде әдебиетшілар ҚҚАССР Жазыушылар Ауқамына хәр жылғы дәстүр-

Сондай ақ филология илимлерінің кандидатлары Ж. Хошимиязов—поэзия, Ж. Есенов—әдебиет критика, Қарақалпақстан халық жазыушысы Х. Сейтов—балалар әдебиаты, театр изерт-

Жанрлар бойынша баянлама жасағанлар өткен жылы жарық көрген шығармалардың жетіскенлігін, айрымларындағы ушырасқан кемшіліктерді көрсетіп өтті. Баянламалар бойынша жарыс сөзлерге филология илимлерінің кандидатлары Т. Мәмбетниязов, Г. Есемуратов, Қарақалпақстан халық шайыры И. Юсупов, жазыушы Г. Есемуратова шығып сөйлеп әдебиет бойынша өз пікірлерін ортақласты.

Өткен әдебиет жылдың жуумағына арналған жиыналысқа ӨзКП обкомының секретары Ш. Усанатдинов қатнасты хәм әдебиетшілардың алдағы уазыпалары қақында шығып сөйледі. Жиыналыстың аяғында Т. Қайыпбергенов жуумақлау сөз сөйледі. Жазыушыларды жаңа көркем шығармалар деретіуге шақырды.

Жыл жуумағы

мәмуратов, И. Юсупов, М. Сейитниязов, К. Рахманов, С. Пиржанов, Н. Избасқанов, Т. Сарсенбаев, жаслардан С. Ибрагимов, Ш. Аяпов, К. Керимов, М. Бердиев хәм басқада жолдас-ларды атап өтіуге болады. Әдебиеттің қайсы жанры болсада бәрі де ақсатлық пенен деретілмейді. Буың үстінде жазыушы-шайырлар творчествоның «азайлы» жолында мийнет ете-

ге айналған әдебиет жылдың жуумағына бағышланған жиыналысқа келді. Жиыналыста ҚҚАССР Жазыушылар Ауқамы басқармасының баслығы Т. Қайыпбергенов кіріс сөз бенен ашты. Буынан соң әдебиетшілар алдында филология илимлерінің докторы С. Бахадырова—прозаның ири жанры, жазыушы Ә. Атажанов—прозаның киши жанры бойынша баянлама жасады.

леушісін В. Турсынов—драматургия бойынша, Нөкіс мәмлекетлік университетінің оқытушысы С. Насыров рус әдебиаты хәм қарақалпақ жазыушыларының рус тилине аударылған шығармалары жөнінде, аспирантка Х. Өтемуратова «Әмидүрья» журналында өткен жылғы жарияланған шығармаларға шолу жасады.

Редактор К. РЕЙМОВ.

ЖАС ЛЕНИНШИ

742000 НӨКІС ҚАЛАСЫ, К. МАРКС КӨШЕСІ М 9.

ТЕЛЕФОНЛАР: Редактор 2-20-21, жууалы секретарь 2-20-23, бөлімдер 2-20-25, машинкалар бюросы, 4-39-66.

Қарақалпақстан АССР баспа полиграфия хәм кытап саудасы іслері бойынша мәм-

лекетлің комитетінің Нөкіс қаласы «Правда»-ның 50 жыллығы» полиграфкомбинаты.

Заказ 513. ИНДЕКС 64612. Тиражы 28415 PR 32140